

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: Chelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NO. 112. — ŠTEV. 112.

NEW YORK, THURSDAY, MAY 12, 1932. — ČETRTEK, 12. MAJA 1932

TELEFON: Chelsea 3-3878

VOLUME XXXX. — LETNIK XXXX

ODKRITJE VOJAŠKE ZAROTE V JUGOSLAVIJI

PRI VELIKIH DEMONSTRACIJAH V LJUBLJANI SO ZAHTEVALI ŠTUDENTI SVOBODNO SLOVENIJO

Dunajsko časopisje pravi, da je bil namen zarotnikov strmoglaviti kralja. — Sestnajst armadnih častnikov je bilo aretiranih zaradi nepokorščine. — Beograjska vlada pravi, da so dunajska poročila pretirana in neutemeljena. — Po vsej Sloveniji so praznovali šestdesetletnico dr. Antona Korošca.

LJUBLJANA, Jugoslavija, 11. maja. — Navzljaj najstrožji policijski prepovedi so zagoreli sinoči po vsej Sloveniji kresovi. S tem je praznovala Slovenija šestdeseti rojstni dan dr. Antona Korošca.

Dr. Anton Korošec je eden najbolj zmožnih slovenskih in jugoslovanskih politikov ter je igral obprevratu veliko vlogo.

Pozneje je zavzemal pri jugoslovanski vladi važna ministrska mesta, in njegova beseda je bila odločila, dokler ni proglašil kralj Aleksander diktature.

Iza onega časa je živel dr. Korošec pod strogim nadzorstvom, kajti kot svobodo ljubeč človek se ni mogel strinjati z diktaturo.

Proti novemu režimu se je porajal vedno večji odpor. Kralj je hotel napetost nekoliko zmanjšati s tem, da je odslovil Zivkoviča kot ministrskega predsednika. Toda tudi to ni zadostovalo.

Odpor proti radikalnim vladnim odredbam je naraščal. Pred dobrim mesecem so se vršile velike dijaške demonstracije v Beogradu in Zagrebu, ob prilikih Koroševe šestdesetletnice se je pa tudi Slovenija zganila.

Ljubljanski vseučiliški dijaki so prižgali na ljubljanskem Gradu mogočen kres, nato so pa vprizorili po ljubljanskih ulicah velike demonstracije, pri katerih so zahtevali svobodo za Slovenijo.

Proti demonstrantom so bila poslana močna policijska ojačenja.

Policisti so aretirali deset vseučiliških dijakov navzlic protestu vseučiliškega profesorja in šahovskega mojstra dr. Vidmarja, ki je reklo policijskemu načelniku:

Sramota, ker se poslužujete takih metod, od nas pa pričakujete, da bi se borili za državo.

Več ur je poteklo, predno je policija razpršila demonstrante in napravila mir. Dva študenta so policisti tako pretepli, da so ju morali odvesti v bolnišnico.

DUNAJ, Avstrija, 11. maja. — Senzacijonalne vesti, ki so bile razširjene po Dunaju, da je jugoslovanski kralj Aleksander pobegnil iz svoje dežele sredi vojaške vstaje, imajo najbrže za podlagu aretacijo šestnajstih častnikov zaradi nepokorščine.

Toda položaj je bil dovolj resnega značaja, kajti vojni minister Stojanovič je odpotoval v Maribor, kjer so se častniki uprli. Vsi častniki, med njimi en polkovnik, so bili odpeljani pred vojno sodišče v Beograd.

Poročevalec lista Reichspost naznana, da so bili častniki aretirani v več drugih vojašnicah in da se je neki mariborski častnik usmrtil, drugi pa se je skušal usmrstiti.

Poročilo pravi, da je bila vpeljana najstrožja cenzura, da vest ni takoj dospela v Beograd.

Zarota je imela za svoj cilj strmoglavljenje monarhije in vstanovitev republike ter izpremembo države na federalne podlage.

Vladni uradniki v Beogradu pa hočejo olepšati

Japonska hrepeni po Mongoliji

GOV. PINCHOT POZIVA DELAVCE

Governer države Pennsylvania pravi, da morajo delavci zahtevati svoje pravice, ne pa prosjačiti za pomoč.

Reading, Pa., 11. maja. — Danes je govoril pred državnim Dejavnostno Federacijo governer Pinchot ter pozival organizirane delavce, naj se bore za svoje pravice.

Boriti se je treba — je reklo — ne pa žekati, da vam bodo dali industrijski baroni kako miločino.

Organizirani delavci se morajo slednjem uveriti, da so jim socijalne odredbe postavne in napredne ideje za katere se boro, pravno dostopne ter da niso to nekakri darovi industrijskih baronov in vlade. Sedanja strašna depresija nam nudi nepopitni dokaz, da naša industrijalna monarhija ni posebno blagodejna.

Ko je moral predsednik Hoover priznati, da imamo opravka z depressionjo, je pozval k sebi trgovske magnate in jih prosil, naj ne krčijo plač. Obljubili so mu, toda takoj sledili svojo besedo. Res je, da se je trgovina znatno poslabšala, toda kapitalisti hočejo naviazle teme imeti svoje dividende. Dividende si pa zajamejo na način, da krčijo delavecem plače.

Ko je moral predsednik Hoover priznati, da imamo opravka z depressionjo, je pozval k sebi trgovske magnate in jih prosil, naj ne krčijo plač. Obljubili so mu, toda takoj sledili svojo besedo. Res je, da se je trgovina znatno poslabšala, toda kapitalisti hočejo naviazle teme imeti svoje dividende. Dividende si pa zajamejo na način, da krčijo delavecem plače.

DOUMEROV POGREB

Pogreba se bo udeležil tudi belgijski kralj. — Jugoslavijo bo zastopal princ Pavle. — Maša zdušnica bo v cerkvi Notre Dame.

Pariz, Francija, 11. maja. — Jutri se bo vršil pogreb usmrtenega francoskega predsednika Paula Doumera.

V cerkvi Notre Dame bo maša zdušnica, nakar bodo odvedli kreste v Pantheon.

Med drugimi, ki se bodo udeležili pogreba, bodo tudi belgijski kralj Albert, jugoslovanski princ Pavle in angleški prestolonaslednik.

Nemška vlada po poslala k pogrebu izvanrednega poslanika.

Pariz, Francija, 11. maja. — Ko so priveli atentatorja Gorgulova pred preiskovalnega sodnika, je reklo: — Ves svet se je zarotil proti meni. Ko sem bil na Čehoslovaškem, so me razupili belogardisti kot sovjetskega špijuna, boljševiki mi pa očitajo, da sem belogardist. Živila Francija!

Pri zaslivanju je Gorgulov odkrito priznal, da je imel namen usmrtni tudi predsednika nemške republike, Hindenburga.

Celo zadevo, trdeč, da je prišlo samo do spora med častniki in njihovim poveljnikom.

Uradna izjava o tem se glasi:

“Poročila, ki so krožila po inozemstvu glede nemirov v Jugoslaviji, so popolnoma brez vsake podlage in so v resnici pretirana.”

NESREČA PRI PRISTANJU “AKRONA”

Trije mornarji so se oprijemali vrvi, ko se je balon nenadoma pognal kvíšku. — Dva sta pada iz velike višine, tretega so pa rešili.

San Diego, Cal., 11. maja.

Ko je hotel tuškaj pristati najnovješji ameriški vodiljivi balon “Akron”, se je zgodila velika nesreča. Balon se je približal zemlji in iz njega so spustili vrvi, z katere so prijeli mornarji, da bi ga potegnili k tlu.

Naenkrat je pa silen sunek vetr pognal balon v višino, trije mornarji pa niso pravočasno izpustili vrvi.

Ko je bil “Akron” 200 čevljev visoko, so poše mornarju Michaelu Hentonu moči. Izpustil je vrvi, padel na zemljo in mrtv obležal.

Ko se je dvignil balon nadaljnji sto čevljev, je izpustil vrvi Robert Edsel. Zadel ga je ista ušoda kot njegovega tovariša Hentona.

Tretjega mornarja, Charlesa Cowarta, je pa spravila posadka po dolgem prizadevanju srečno v balon.

VEDNO VEČJE POMANJKANJE

Washington, D. C., 11. maja. — V senatnem odboru za pomoč brezposelnim je bilo naglašeno, da lakota in pomanjanje narašča v mnogih mestih in da so privati in vladni pomočni viri izčrpani.

Mnogi uradniki odbora za pomoč brezposelnim so opisovali sedanji položaj kot obopen. Pripovedali so, da kongres potrdi Costiganovo predlogo za izdajo zveznih bondov v znesku 500 milijonov dolarjev za pomoč brezposelnim. H. L. Lurie je reklo:

— Čim dalje boste oddalali z zveznim načrtom za pomoč, tem obupnejše bodo razmere. Potrebujemo velik načrt za nujno pomoci.

SMRTNA KAZEN ZA UPORNIKE

İstambul, Turčija, 11. maja. — Javni otočitelj zahteva smrtno kazeno za 155 oseb, ki so pred sodiščem pod otočbo, da so bili udeleženi v kurški vstaji, ki je bila, razširjena po vzhodnih provinciach Turčije poleti 1930.

Smrtna kazen v Turčiji so vinski.

Kurška vstaja je imela svoje središče okoli gore Ararat, ki je znana iz sv. pisma. Počasnih je bilo mnogo vasi in bilo je več mrtvih.

“OBDELUJTE ZEMLJO!” PRAVI HENRY FORD

Ford opozarja brezposelne, da obdelujejo prazna zemljišča. — Naj se pripravljajo na prihodno zimo.

Detroit, Mich., 11. maja.

Na svojem dnevnem obisku svojih tovarn v Dearbornu je Henry Ford rekel, da je v tej deželi dovolj za vsakega človeka.

Razločevati moramo, — je reklo Ford. — med službo in dohom. Prvič štirideset let sem bil v službi in kadar sem bil izven službe, se nisem bil brez dela. Ako tvoj gospodar nima zate dela, ni treba samo misliti, kdaj te zopet pokliče, toda naša industrija se je nato že navadila.

— V resnici živimo vsi od zemlje. Industrija in v prevoz samo pomaga izkoristiti zemljo. Ne moreš iti v mestno hišo in prisiti za življe. Izvor je zemlja.

— Okaj mest in vasi v tej deželi je prav gotovo vir zalog za hrano. Vsakdo najde v svoji bližini prazno zemljišče, da si pridejaj pravljeno nepravljeno za zimo. In zdaj je čas, da se to napravi. Če se hočemo okorštiti z največjo zavarovalnino proti brezposelnosti, ki je kdaj bila iznajdena, namebre obdelovanje zemlje, tedaj moramo sedaj pričeti s tem delom.

UNIČENJE TOVARNE ZA ŽGANJE

Winnipeg, Man., Kanada, 11. maja. — Državna policija na konjih je uničila največjo tovarno za kuhanje žganja, kar so jih še našli v Kanadi. Tovarna je vsak dan poslala v severozapadne države Združenih džarov 7000 galon žganja.

Osem mož, ki so izdelovali žganje na nekem malo znanem otoku

Mnogi uradniki odbora za pomoč brezposelnim so opisovali sedanji položaj kot obopen. Pripovedali so, da se bo nekega dne Japonska bolj zanimala za to, da sami poskusijo, ako teh vrat v resnici nismo odpreti.

Tanaka pozivlja Rusijo, da prideli novo mandžursko državo in zato nekaj posebnega, ker je vedno povzročil veliko razburjenje; sedaj pa je Rus prvič v zadnjih dveh letih prišel na trg kot kupujec.

Stari opazovalci žitnega trga niso tako presenečeni, kot so bili lansko leto, ko je sovjetska vladpa prodajala pšenico pod tržno ceno v Chicagu.

Lansko leto ob tem času je Rusija postavila na trg 85 milijonov bušljiv pšenice in je bila največja pridelovalka žita na svetu. Pričela je 1.034.000.000 bušljiv žita in 110.000.000 bušljiv pšenice, ki je šlo na svetovni trg. Slovan je bil zoper gospodar svetovnega žitnega trga, ki je bil pod carji.

Rusi ponajveč rabijo rž. Stari izrek, da bi mogla Rusija prideti vsak bušljiv pšenice, ki ga pridelava in da ji nikdar ne bo manjkal hleb kruha, je visel kot meč nad drugimi izvozničnimi državami.

Zitni trgovalci si rusko kupovane pšenice razlagajo na dva načina. Že nekaj mesecov hrani ruska rž Nemčijo, katera dežela bi drugače skupno s Poljsko mogla napolniti z ržjo ruske žitnice.

Združene države in Kanada skupaj ne bi mogle zadostiti zahtevam Rusije. Sedaj je najlažje kupiti pšenico, ker se vsed izpremembe v valuti padle cene v Kanadi in Avstraliji. Pšenica v Vandou in Sidneju ni mnogo dalje kot pa iz Vladivostoka. To vornina na morju pa je tudi mnogocenejša kot pa po žezelejnicem preko Sibirije in Uralskega port.

Poznavalec ruskega poljedelstva pravi, da je skoraj nerazumlivo, da bi Rusi prevažali pšenico iz Vladivostoka v evropsko Rusijo. Ta bogata sibirska pokrajina je imela lansko leto posejanih 62 milijonov akrov po spomladne pšenice in 37 milijonov akrov njiv zimske pšenice. Pa samo 71 milijonov bušljiv pšenice je prišlo na inozemski trg.

RAZMERE V NEMČIJI SE IZBOLJUJEJO

Berlin, Nemčija, 10. maja. — Začetkom leta je bilo 30. aprila 5.737.000 brezposelnih, dasi se je število brezposelnih zadnja dva tedna znižalo za 197.000.

Scarborough, Anglija, 10. maja. — Lord Derwent je ukazal, da mora biti usmrčen njegov labud, ki je fiščal s svojim kljunom glavo ovce to

Spomini angleškega državnika Churchilla.

Angleški mornariški minister med svetovno vojno Churchill je nedavno izdal šesto knjigo svojih spomnov. Za nas je ta knjiga posebno zanimiva. V njej opisuje znameniti državnik glavne osebe, ki so langle odločilno vlogo v svetovnih vojnah in se posebej bavi z borbo na življenju in smrt treh carstev: — Avstro-Ogrske, Nemčije in Rusije. Najbolj so zanimivi podatki o vladarjih in njihovih glavnih vojaških zaupnikih in državnikih. — Knjiga je pisana izredno živahnino in na podlagi uradnih spisov in pisanjev utisov. O nesrečni usodi Habsburščanov, o Francu Jožefu in o dogodkih neposredno pred izbruhom vojne piše med drugim sledi:

Mladi cesar, ves krvav, stopa 1848 na prestol s pomočjo Rusije, na s slavo ovenčen prestol svojih prednjakov, da predvijo na njem skoraj stoletje, da bi mogel doživeti in slutiti konec svoje dinastije. Napredne ideje in težnje ga niso mudile, niti ni bil za nje navdušen; v takem duhu je bil vzgojen; uradniki — posebljeni stroji, brikratki, katerim je bila policijska država ideal, so bili njegovi učitelji. Usoda mu ni bila naklonjena: Celo vrsto rodbinskih in državnih nesreč mu je naklonila. V strašnih tragedijah izgubi brata, pozneje sina, ženo in nečaka.

Brata Maksimiljana ustreljijo v Mehiki kot cesarja; sin Rudolf se ustrelji s svojo zaročenko baronico Veczero; soprog, cesarico Elizabeto, umori anarhist Lucheni; Franc Ferdinand postane žrtev atentata v Sarajevu.

Pri Solferinu in Magentij izgubi prvo, pri Sadovi drugo vojno; z anekso Bosne in Hercegovine izgubi ugled in simpatije v Evropi.

"Brez nesreč bi ne mogel živeti," je malodrušno izjavil pred koncem svojega življenja, v katerem ni bilo več mesta za plemenska čuvstva. Zdrav je kot hrast, a

tudi suh kot star hrast. Njegovo življenje je avtomatsko. Dan z dnem ob isti uri pričetek spanja, vstajanje, delo, jed, razgovori, molitev; najvišji uradnik cesarstva je občenim najbolj točen. In vedno v isti sredini, med samimi sedemdesetletnimi starci: večinoma — a ne izklicano — v družbi treh starih gospodov, z grofom Paarom, z baronom Bollfrassom in do leta 1906 z grofom Beckom. Njih troje so bili v žarišču oblasti ogromnega cesarstva. Bill so cesarju najbolj vdati, "oni so živelji in umirali za svojega cesarja". — Grof Paar je "bog dvorske etikete in družabnih obveznosti vladarja"; baron Bollfrass, zljud vojne klike, ki je povzročil okupacijo Bosne in Hercegovine; grof Beck je bil posredovalec med narodi monarhije in cesarjem, on je pripravljal vse gajnive sprejeme skupin zastopnikov narodov. Grof Beck je natančno vedel, kako si cesar zamisla in želi razne manevre, nadzorovanje vojske, javne manifestacije in slične nepolitične zadeve. Grof Beck je kot prvi načelnik generalnega štaba dajal cesarju svoje zastarele nasvetne in pojme o vseh vojaških zadevah.

Poleg teh treh, ki so gledali na cesarja kot na neko višje bitje, a na narode ne ravno kot prijatelje, je imel Franc Jožef tudi posebnega zoupnika, gospo Katarino Schratt, hčerko nekega poštara, v prejšnjem stoletju, znano igralko Burgtheatra. Ta žena, katere lepoto, čari in duhovitost je cesar zelo cenil in k jsi ji bila naklonjena tudij cesarica Elizabeta, je bila več kot trideset let največji zaupnik cesarja. V Schoenbrunnu ali v Iischlu je ona v najbolj ranih urah obiskovala cesarja in bila prijazna na zajtrku v stariško opremjeni sobi, pri domači mizi, pokriti s kmečkim namiznim prtom. Dan za danem je cesar sedel pri tej mizi, v njeni družbi in mirno, za-

dovoljno gledal na svet povsem drugače kakor ga je videl v službenih spisih, ki so mu jih desetletja ob določeni uri točno prinašali najvišji uradniki in jih je on točno in redno podpisoval.

Gospa Schratt je bila izredno dobro poučena o vsem. Ministri, finančniki, plemiči, igralci in slični so bili z njo v najboljših zverah. Tako je bila ona resnčna zveza med cesarjem in svetom. Ona je bila njegov presbiro, njegov časopis. Od nje je zvedel več, nego od svojih ministrov, od nje je zvedel resnice. To vlogo je gospa Schratt odigravala do cesarjeve smrti, dasiravno je grof Montenuovo, "bog španskega ceremoniala" poskušal, da bi jo odstranil. Franc Jožef je cenil samo njo, gospo Schratt, bistro in skromno ženo, ki je bolj poznala dušo tega častnika — plemiče starega kova, s starodavnimi načini...

Velik strah je imel pred časopisjem. Sovražil je lift, avtomobil in aeroplani; doma ni hotel imeti niti električne niti telefona; lepa kočija, udobna železnica — to je bilo zanj. Bill je nasprotnik reorganizacije armade in načelnega generalnega štaba je imel težke čase, kadar je govoril z njim o oboroževanju in preuredivitvi vojske.

Načelnik generalnega štaba in vrhovnega poveljstva med svetovno vojno baron Konrad Hoetzendorf je bil gorec reformator. Stvarno je bil ob izbruhu vojne že davnio on

in to je bilo usodepolno. Kar je Ludendorf postal leta 1917, to je bil Hoetzendorf že pred desetimi leti.

Bill je človek Franca Ferdinanda in je bil dalekovezen. Stalno je posavajal, da čakajo Rusija, Romunija, Italija in Srbija samo na ugoden trenutek, da bi vzele kar mogoči, da njim pripada. Najbolj nevarna se mu je zdela Srbija, zato je sovražil bolj kot ostale. Zato je bila potrebna borba: ob u-

godnem času z vsakim posebej. Bill je proti splošnemu pokolu; najprej je misil obračunati z Italijo, nato s Srbijo in tako lepo po vrsti.

Kot hraber Špartanec je Hoetzendorf delal na tem, da bo armada hrabra kot iz jekla izklesana za vse napore, lakoto, mraz, vročino in napore. Vzgajal je vojsko, da umira na naporov in gladu v miru.

Glavni problem je bil na južni meji monarhije, tam so Južni Slovenci. Srce imajo v Srbiji, glavni del telesa v monarhiji. Vsi so gledali na Srbijo kot na carstvo bočnih sanj; vso si mislili na zedenje, čim so oslobodili srce turškega jarma. Srbci, katerih borbenost v borbi s Turki je prešla meje krvočinstonosti, so s svojo hrabrosti utrili pot. Neustrašljivi gred vedeni naprej s terorjem in dosegli so, kar so hoteli. Pravo bojno polepa je bilo v monarhiji. Splošno nezadovoljstvo podjavljenega naroda s prevratnimi in socialističnimi tendencami v borbi z oblastjo države, kjer so plemstvo, birokracia in vojska na čelu s starim vladarjem in njegovo srednjeveško vzgojno in izobražbo vladali in strmej...

Priša je aneksionska bomba: aneksija stresa temelje Evrope, odpira nove rane, vzbuja in neti staro mržnjo. Cesar Viljem besni, Francuzi so cimioni. Italija presečena, Rusija užaljena, Anglija jona, Srbija in Crna gora razdražljena, Bolgari navdušeni....

Ehrenthal in dalekovidni državnik — je dejal Viljem II. 1908. za anksijo.

"Poglejte, na tej mizi," je vzkliknil Nikola II. in kazal na pisma Francu Jožefu, "...vse to je laž..."

Pod pritiskom Anglije se je Srbija leta 1909 uklonila, Austria divnjava glavo, "Po taki lahki zmanjši se ne bi čudil, če centralne velesile na zahtevajo še kaj od Rusije.

O. Henryja so nazivali demokrata in svetovljana. Njegov laboratorij, v katerem je lovil sreca ljudi in jih seciral, so bile zakonice, pozabljenje ulice in zavrnjene beznizne. — Njegovo prizadevanje je bilo, da bi podal življenje takšno, kakršno je, brez livreje, v katero se odeva na glavnih cestah. Ponižani in razčlanjeni je bil njegova glavna oseba, da dnu svojega bistva pa je bil O. Henry vendarle aristokrat.

Imel je tisto ponosno rahločutnost, ki je tipična za gentlemane juga. Rad se je mescal med množico, toda nikoli ni bil eden iz nje. Vesel je bil, da lahko deli usodo dveh razbojnnikov-beguncov. V dno duše bi ga užalil, če bi ga bil kdaj kdo klical na odgovor za to.

Nikoli ne bom pozabil tistega izraza boljčine, ki je legel na njegov obraz, ko sem pred pristankom ladje planil k njemu in Franku in jima zašepetal:

— Izginita, Za nami so.

Glavni detektiv od Wells Fargo je bil na krovu. Dotaknil se je moje roke. Toda še preden je utegnil, da obnovi svoje staro poznanstvo z menoj, sem planil k Franku in Porterju. Wells Fargo je imela razne neporavnane račune z menoj. In jaz ta čas še nisem bil pripravljen, da jih poravnam. — Kapitan Dodge najbrž ni ničesar vedel o moji navzočnosti, toda nevarnosti se nismo smeli izpostavljati. Zatorej smo ostali na krovu in smo se peljali nazaj v Oklahomo.

V San Antoniu smo se izkrali. Od tistih trideset tisoč nam je ostalo samo še štiri do sedemnajst dolarjev, mi pa smo se še zmerom razgledovali okrog za preprostim življenjem na farmi. Naletel sem na nekega farmarja, svojega starega znamca, ki nas je povedel s seboj. Njegova farma je ležala kakšnih petnajst milj od mesta in se je razprostirala po gričih in dolinah, gozdovih in prerijsah. Noben farmar si ne bi bil mogel želeti boljše zemlje. Mož nam je vse svoje posestvo s konji in z vso živino ponujal za petnajst tisoč dolarjev.

Bila je ponudba, a si je človek ni mogel želeti ugodnejše. S Frankom sva se odločila, da kupiva. Farmar nama je namignil, da bi se denarna stran te reči dala kako urediti z banko, ki se nahaja v kraju kakšnih sto milj stran. V blagajni te banke da je shranjenih petnajst tisoč dolarjev, do katerih ne bi bilo težko priti. To je bil za nju dovolj jasen miglaj.

Položaj je bil mučen. S Frankom sva se bila vendar odločila, da opustiva razbojnike. Toda premogla nisvoj skoraj niti beliča in en sam način je bil, da namagloma prideva do plena. Tisto lepo navdušenje, od katerega sva kipela ob začetku svoje izpreobrnitev, se je precej vidno poleglo. Sina nju je iztreznila do konca.

Samo za Porterja nju je bilo skrb. Prepričana sva bila o tem, da on ni ne ropar

godnem času z vsakim posebej. Bill je proti splošnemu pokolu; najprej je misil obračunati z Italijo, nato s Srbijo in tako lepo po vrsti.

Kot hraber Špartanec je Hoetzendorf delal na tem, da bo armada hrabra kot iz jekla izklesana za vse napore, lakoto, mraz, vročino in napore. Vzgajal je vojsko, da umira na naporov in gladu v miru.

Glavni problem je bil na južni meji monarhije, tam so Južni Slovenci. Srce imajo v Srbiji, glavni del telesa v monarhiji. Vsi so gledali na Srbijo kot na carstvo bočnih sanj; vso si mislili na zedenje, čim so oslobodili srce turškega jarma. Srbci, katerih borbenost v borbi z oblastjo države, kjer so plemstvo, birokracia in vojska na čelu s starim vladarjem in njegovo srednjeveško vzgojno in izobražbo vladali in strmej...

Priša je aneksionska bomba: aneksija stresa temelje Evrope, odpira nove rane, vzbuja in neti staro mržnjo. Cesar Viljem besni, Francuzi so cimioni. Italija presečena, Rusija užaljena, Anglija jona, Srbija in Crna gora razdražljena, Bolgari navdušeni....

Velik strah je imel pred časopisjem. Sovražil je lift, avtomobil in aeroplani; doma ni hotel imeti niti električne niti telefona; lepa kočija, udobna železnica — to je bilo zanj. Bill je nasprotnik reorganizacije armade in načelnega generalnega štaba je imel težke čase, kadar je govoril z njim o oboroževanju in preuredivitvi vojske.

Načelnik generalnega štaba in vrhovnega poveljstva med svetovno vojno baron Konrad Hoetzendorf je bil gorec reformator. Stvarno je bil ob izbruhu vojne že davnio on

in to je bilo usodepolno. Kar je Ludendorf postal leta 1917, to je bil Hoetzendorf že pred desetimi leti.

Bill je človek Franca Ferdinanda in je bil dalekovezen. Stalno je posavajal, da čakajo Rusija, Romunija, Italija in Srbija samo na ugoden trenutek, da bi vzele kar mogoči, da njim pripada. Najbolj nevarna se mu je zdela Srbija, zato je sovražil bolj kot ostale. Zato je bila potrebna borba: ob u-

godnem času z vsakim posebej. Bill je proti splošnemu pokolu; najprej je misil obračunati z Italijo, nato s Srbijo in tako lepo po vrsti.

Kot hraber Špartanec je Hoetzendorf delal na tem, da bo armada hrabra kot iz jekla izklesana za vse napore, lakoto, mraz, vročino in napore. Vzgajal je vojsko, da umira na naporov in gladu v miru.

Glavni problem je bil na južni meji monarhije, tam so Južni Slovenci. Srce imajo v Srbiji, glavni del telesa v monarhiji. Vsi so gledali na Srbijo kot na carstvo bočnih sanj; vso si mislili na zedenje, čim so oslobodili srce turškega jarma. Srbci, katerih borbenost v borbi z oblastjo države, kjer so plemstvo, birokracia in vojska na čelu s starim vladarjem in njegovo srednjeveško vzgojno in izobražbo vladali in strmej...

Priša je aneksionska bomba: aneksija stresa temelje Evrope, odpira nove rane, vzbuja in neti staro mržnjo. Cesar Viljem besni, Francuzi so cimioni. Italija presečena, Rusija užaljena, Anglija jona, Srbija in Crna gora razdražljena, Bolgari navdušeni....

Velik strah je imel pred časopisjem. Sovražil je lift, avtomobil in aeroplani; doma ni hotel imeti niti električne niti telefona; lepa kočija, udobna železnica — to je bilo zanj. Bill je nasprotnik reorganizacije armade in načelnega generalnega štaba je imel težke čase, kadar je govoril z njim o oboroževanju in preuredivitvi vojske.

Načelnik generalnega štaba in vrhovnega poveljstva med svetovno vojno baron Konrad Hoetzendorf je bil gorec reformator. Stvarno je bil ob izbruhu vojne že davnio on

in to je bilo usodepolno. Kar je Ludendorf postal leta 1917, to je bil Hoetzendorf že pred desetimi leti.

Bill je človek Franca Ferdinanda in je bil dalekovezen. Stalno je posavajal, da čakajo Rusija, Romunija, Italija in Srbija samo na ugoden trenutek, da bi vzele kar mogoči, da njim pripada. Najbolj nevarna se mu je zdela Srbija, zato je sovražil bolj kot ostale. Zato je bila potrebna borba: ob u-

godnem času z vsakim posebej. Bill je proti splošnemu pokolu; najprej je misil obračunati z Italijo, nato s Srbijo in tako lepo po vrsti.

Kot hraber Špartanec je Hoetzendorf delal na tem, da bo armada hrabra kot iz jekla izklesana za vse napore, lakoto, mraz, vročino in napore. Vzgajal je vojsko, da umira na naporov in gladu v miru.

Glavni problem je bil na južni meji monarhije, tam so Južni Slovenci. Srce imajo v Srbiji, glavni del telesa v monarhiji. Vsi so gledali na Srbijo kot na carstvo bočnih sanj; vso si mislili na zedenje, čim so oslobodili srce turškega jarma. Srbci, katerih borbenost v borbi z oblastjo države, kjer so plemstvo, birokracia in vojska na čelu s starim vladarjem in njegovo srednjeveško vzgojno in izobražbo vladali in strmej...

Priša je aneksionska bomba: aneksija stresa temelje Evrope, odpira nove rane, vzbuja in neti staro mržnjo. Cesar Viljem besni, Francuzi so cimioni. Italija presečena, Rusija užaljena, Anglija jona, Srbija in Crna gora razdražljena, Bolgari navdušeni....

Velik strah je imel pred časopisjem. Sovražil je lift, avtomobil in aeroplani; doma ni hotel imeti niti električne niti telefona; lepa kočija, udobna železnica — to je bilo zanj. Bill je nasprotnik reorganizacije armade in načelnega generalnega štaba je imel težke čase, kadar je govoril z njim o oboroževanju in preuredivitvi vojske.

Načelnik generalnega štaba in vrhovnega poveljstva med svetovno vojno baron Konrad Hoetzendorf je bil gorec reformator. Stvarno je bil ob izbruhu vojne že davnio on

in to je bilo usodepolno. Kar je Ludendorf postal leta 1917, to je bil Hoetzendorf že pred desetimi leti.

Bill je človek Franca Ferdinanda in je bil dalekovezen. Stalno je posavajal, da čakajo Rusija,

Fukaj boste našli knjige katera vas bo zanimala

MOLITVENIKI

SVETÀ URÀ
v platno vez. 90
v fino usnje vez. 150
v najfinješ usnje vez. 180
v najfinješ usnje trda vez. 180

SKRBI ZA DUŠO

v platno vez. 90
v fino usnje vez. 150
v najfinješ usnje vez. 180

RAJSKI GLASOVI

v platno vez. 80
v usnje vez. 120
v fino usnje vez. 150
v najfinješ usnje vez. 180

KVIŠKU SRCA

v imitirano usnje vez. 60
v usnje vez. 80
v fino usnje vez. 120
v najfinješ usnje vez. 180

NEBESA NAŠ DOM

v ponarejeno 1.
v najfinješ usnje vez. 150
v najfinješ usnje trda vez. 180

MARIJA VARIJANJA

fina vez 120
v fino usnje 150
v najfinješ usnje trda vez. 180

Hrvatski molitveniki:

(za mladino)
Učijoči Jstarnari, fina vez. 1.
Slova Bogu, a mir Judem, fina vez. 150
najfinješ vez. 160

Zvončeve nehesni, v platno 80
fina vez 1.—

Vlème, najfinješ vez 160

Angleški molitveniki:

(za mladino)

Child's Prayerbook:
v barvaste platnice vezano 30
v belo kost vezano 110

Come Unto Me 30

fina vezano 35

Key of Heaven:

fina vezano 35

v usnje vezano 70

v najfinješ usnje vezano 120

— ZDA ODRAŠLE.

POUČNE KNJIGE

Angleško slovensko berilo 2.—
Angleško-slov. in slov. angl. slovar. 90

Amerika in Amerikanci (Trunk) 5.—

Angeljuka služba ali moč leko se

naj streže k sv. maši 10

Naj načeljivim botanim 75

Cerkniška Jezero 120

Domači živzdravnik broširano 125

Domači zdravnik po Kuslju:

broširano 125

Domček vt 120

Govedarica 150

Gospodinjsvo 120

Hrtri računar 75

Jugoslavija (Mellk) I. zvezek 150

2. zvezek, 1—2 snorič 180

Kleistarstvo (Sklalicky) 9

Kratka srbška gramatika 30

Kratka zgodovina Slovencev, Mr-

yatov in Srbov 30

Kako se postane državljan Z. D. 25

Kako se postane ameriški državljan 15

Knjiga o dostojnemu vedenju 50

Kubljača Računica 75

Liberализem 50

Ljubljana in snubilna pisma 33

Materija in energija 125

Mlada leta dr. Janeza Ev. Kreka 75

Mladosten, I. zv. 50

II. zv. 50

(Oba skupaj 92 centov)

Miharshtvo 1.—

Nemško-angleški tolmač 140

Načetni za hči in dom 1.—

Najboljša slov. Kafkarska, 688 str.

tepo vez. (Kafkásek) 5

Nemščina brez učitelja:

1. del 30

2. del 30

Največji spisovnik ljubavnih in

drugihs pisem 75

Ojden beten 50

Ohrino knjigovedstvo 250

Poznaništvo, broširano 120

Pravila za sliko 45

Učna knjiga za berilo Iohanna Je-

nika 60

Poštinsko mesto na slovenski pod-

lagi 70

Praktični računar 75
Pravo in revolucija (Pitamie) 30
Predhodnik in idejni utemelji ru-
skega idejalizma 150
Radio, osnovni pojmi iz Radio
tehnike, vezano 9
broširano 175
Računski v kronske in dinarski
veljavi 75
Ročni slov. italijanski in itali-
jansko-slovenski slovar 90
Torični spisovnih vsakostnih
pisem 50

Solnečje 50
Slike iz živilstva, trdo vezana 90
Slovenska narodna mladina
(obseg 452 strani) 150
Spretna kuharica, trdo vezana 143
Svetlo Pismo stare in nove zavez-
te, lepo trdo vezana 3.—

Sadno vino 40
Sudije v gospodinjstvu 75
Spolna nevarnost 25
Učbenik angleškega jezika
trdo vez. 150
Uvod v filozofijo (Weber) 150
Veliki slovenski spisovnik: zbir-
ka pisem, listin in vlog za za-
seljence in trgovce 125
Veliki svetovec 80
Veselina knjiga 50
Zdravilna zelišča 40
Zel v plevi, slovar naravnega
zdravilstva 150
Zgodovina Unmetnosti pri Slov-
enih, Hrvatih in Srbljih 190
Zdravje mladine 125
Zdravje in bolzeni v domači hiši,
2 zvezka 120
Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slo-
vencev (Mellič) 80
Vlème, najfinješ vez 160

POVESTI in ROMANI

Amerika, povsod dobro, doma-
na najbolje 65

Agitator (Kersnik) broš. 80

Andrej Hofer 50

Beneška večeरvalka 33

Belgrajski biser 35

Beli mirens 40

Bele noti, mali junak 60

Balkansko-Turska vojska 80

Balkanska vojska, s slikami 25

Boj in zmaga, povest 20

Blagajna Veliltega vojvoda 60

Belfegor 80

Boy, (roman) 65

Burska vojska 40

Bratini dnevnički 60

Brežično darevi 35

Brežič pot na Bledu 20

Brežič pot na Smarni gori 20

Carovnica 25

Cvetina Borografska 45

Cvetke 25

Chebelleca 25

Crtice iz živiljenja na Rnetih 35

Drobiz, in razne povesti —

Spigal, Milčinski 60

Darovanca, zgodovinski povest 50

Dekle Eliza 40

Dalmatinske povesti 35

Dolga roka 50

Do Ohrida in Bitolja 70

Doli z orožjem 50

Dve stiki: — Njiva; Starka (Meško) 60

Devica Orleanska 50

Duhovni bot 50

Dedeje praviti: Marinka in skra-
teljki 40

Elizabeth 35

Fabijola ali cekev v Katakombah 45

Fran Baron Trenk 35

Filozofska zgodb 60

Fra Diavolo 50

Fogodarica sveti Ljubljani 60

Grička Mytologija 1.—

Gusarji 75

Gusar v oblikah 80

Hadič Murat (Tolstoj) 40

Hel papaja vez 1.—

Hektorjev meč 50

Hedvika 40

Hudi časi, Blage duše, veseljoga 75

Helema (Knotora) 40

Hodo Brezino (II. zv.) 25

Humorske, Groteske in Satire, ve-
zane 50

broširano 60

Izlet z. Brotka 120

Izbrani spisi dr. H. Dolence 60

Italijanski prirode 50

Pravice med Indijanci 30

Preganjanje indijanskih misjonar-
jev 30

Robinzon 50

Robinzon Crusoe 60

Jagnje 30

Janko in Metka (za otroke) 30

Jermid Zmagovac, Med pisanec 50

Jotri (Strug) trdo vez 75

Roman zadnjega cesarja Habs-
burga 60

Broš. 150

Jurčičevi spisi:

Popolna izložba vseh 10 zvezkov,

lepo vezana 10.—

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ČE SE VMEŠAVAJO ŽENSKE

A. P. ČEHOV:

Okraini šolski nadzornik Fedor Petrovič, ki se je smatral za potnoma pravčnega v velikodusnega človeka, je pozval k sebi učitelja Vremenskega.

— Gospod Vremenski, — je dejal, moramo vas odpustiti. Glas, kakor ga imate, je vse prej kakor prikladen za predavanje v šoli. Kaj pa ste prišli ob glas.

— Imel sem nesrečo, da sem razgert pil mrlzlo pivo, — je dahnil učitelj.

— Nu, saj to je baš tisto... Učiteljali ste polnih štirinajst let, zdaj se vam je primerila ta nevšečnost. Vidite, tako si človek pokvari kariero. Zaradi malenkosti! Kaj boste začeli sedaj?

Učitelj ni dal nobenega odgovora.

— Imate družino? — je vprašal nadzornik.

DENARNE POŠILJKE

Mi že nad 12 let pošiljam denar v stari kraj. Za dinarje in lire so sedaj te le cene:

250 Dln ... \$ 4.00	100 Dln ... \$ 5.75
500 Dln ... \$ 9.55	200 Dln ... \$ 12.50
1,000 Dln ... \$ 19.75	300 Dln ... \$ 16.50
2,000 Dln ... \$ 37.50	500 Dln ... \$ 27.50
3,000 Dln ... \$ 55.50	1,000 Dln ... \$ 52.50
5,000 Dln ... \$ 92.50	2,000 Dln ... \$ 100.00

Pri večjih zneskih sorazmeren popust.

Zplačujemo tudi v U. S. Dolarin in nakazujemo tudi izredno.

Prejemnik dobi denar na svoji pošt brez vsakega odbitka. — Vse pošiljke naslovite na:

LEO ZAKRAJŠEK

General Travel Service

1359 — 2nd Ave., New York, N. Y.

Ta GLOBUS

kaže v pravem razmerju vodovje in suho zemljo. Na njem so vse izprenembe, ki so posledica zadnjih razkritij. Ta globus bo odgovoril na vsako zemljepisno vprašanje, bodisi odraslim, bodisi učeci se mladini. S tem globusom vam je pri rokah svet vzgoje in zabave.

KRASNO BARVAN

TRPEŽNO IZDELAN

V premeru meri globus 6 inčev. — Visok je 10 inčev.

MODERN VZOREC

KRASEN PREDMET, KI JE KULTURNE VREDNOSTI ZA VSAK DOM

CENA S POŠTNINO VRED

\$2.50

ONI, KI IMAJO PLAČANO NAROČNINO ZA "GLAS NARODA", OZIROMA SE NAROČE, GA DOBE ZA — \$1.75

"GLAS NARODA"

New York, N. Y.

216 West 18 Street

Naj ljubezen joče

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.
Za Glas Naroda priredil I. H.

55

(Nadaljevanje.)

— Erik, priše sve že! — zakliče mati nekoliko razburjena. — Nismo čakale na tebe — pomisli, nevesta je nenadoma izginila — povod jo iščelo v vasi, — v nadgozdarjevi hiši. Kaj se je vendor moglo zgoditi?

Zadnje besede so ji zamrle v ustih; zapazila je belo oblečeno dekle v naslonjaču.

— Erik, — zakliče prestrašena, — kaj je to — to je — to je vendor —

— Dekle, ki te prosi, da jo imenuješ svojo hčer.

Juta se dvigne in se ji ponižno približa.

Gospa Bergerjeva ne more razumeti; začudena gleda od enega do drugega. Toda Lori je takoj razumela, da se je slabotno žensko sreco vendarje v zadnjem trenutku spomnilo svoje ljubezni. Stopi k Juti, ginjenja jo objame in reče:

— Juta, ali pa sta tudi vedeli, kaj ste storili?

— Da, Lori, vedela sem in storila sem, ker Erika ljubim.

In Erik tiso reče materi:

— Nobeno besede o tem, kdo je naš oče, — naj pride, kar hoče — to pomeni srce mojega življenja! Povej tudi Lori! Ne boste mi naredili dobro, ako izdate našo tajnost, dokler jaz sam ne povem.

Lori sedi poleg Jute, jo drži za ledeno mrzle roke, jih boža in ji ljubezljivo govori. S trdnim nasnehom se ji zahvali Juta, katera pogleda so iskali njega, ki ga je ljubila. Erik vstopi poleg nje in ji položi roko okoli vrata.

Čakajo, kajti prav gotovo bodo iskali Juto. Četudi stariši niso nujesno slutili, Maks Hladnik jih bo pripeljal na pravo sled.

Juta se strese po cellem telesu. Zobje ji šklepetajo. Napol v omotici večkrat zapre oči.

Tedaj pa pride usodna ura.

V daljavi se sliši pasje lajanje. Juta se dvigne in posluša. Prijava bližje in bližje. Krikne in pada v naslonjaču.

— Prihajajo! — šepeče s tresčim glasom. — Oče ima "Tela" pri sebi, slišim. — Oče je strašen v svoji jezi. — Vrže se Eriku na prsi in se ga oklene. — Erik, bojim se — toda za tebe.

Erik pritisne svoje ustnice na njene roke.

— Ni se ti treba batiti! Bodti pogumno — tudi ta ura bo prešla!

Večna vrata še niso bila zaprta. Trda roka prime za kljuko. In ista roka tudi odpre vrata v sobo. Rdečega obraza stoji na pragu nadgozdar Eger in na njim Maks Hladnik.

Poleg njiju skoči "Tel", lepi rjavli lovski pes, z veselim lajanjem k Juti, svoji gospodynji.

— Ali si me našel — in me izdal! — vzklinke Juta.

— Torej tukaj si, hicker moja! — zakliče Eger in preteče mu blisko oči. — Kaj ti je prišlo v glavo? Saj si popolnoma izgubila svoj razum.

Juta vstane tledega, toda odločnega obraza.

— Oče! Še nikdar nisem imela svojega razuma tako skupaj, kot danes.

— Kaj naj to pomeni?

Nadgozdar se igra s pasjim bičem, ki ga drži v roki.

— To pomeni, da sem nekaj jasno spoznala: Maks Hladnika ne morem poročiti!

— Še sedaj? Na dan pred poroko? To spoznanje ti prijava precej prepozno.

— Toda še vedno dovolj zgodaj, da se obvarujem zmote, ki bi mi navorivila nesrečno celo življenje.

Žile na Egerju celo se napro.

— Zmota! To bi morala prej vedeti. Da si nam napravila tako stremoto! Strašno! Bežati z hišo kot kaka histerična žena! In se ravno tukaj skriti! — Berger, smatral sem vas za bolj pametnega. Mojo hčer bi moral tako nazaj pripeljati! Torej gremo, Juta! S časom bozopt pripša k pameti. Gospica Berger, ali bi hoteli posoditi moji hčeri veliko ruto?

Juta in Erik se spogledata. Oče še ni nujesno vedel. Maks Hladnik je tedaj molčal o tem, kar je sumil, v upanju, da se bo Juta še premislila in se bo še mogoče izogniti prelomu. Hotel jih je še puštiti most za povratek.

— Oče, nisi me razumel! Ne morem!

— In zakaj ne? Maks, ali mi morete vi kaj pojASNiti?

Poročni skomignje z rameni. Svojo nevesto pogleda jezno in divje, da se Juta prestraši. Toda Maks govorov prijazno:

Juta je nervozna in razvjeta, vse razburljivosti današnjega dne. Zato se je zatekla h gospicu Bergerjovi. Zdaj pa bo šla z nami in pozabili bomo, kar je bilo. — Tedaj, pojdi, Juta!

Tega dekleta, po katerem je hrepnel z vsemi svojimi čuti, ni hotel izgubiti. Pozneje se bo že maševal, kajti te sramote ne bo nikdar pozabil. Osrmatila ga je, da se ne sme nikamor več pokazati. Ljudje si bodo mislili, da so ji prisile na ušesa njegove stare razmere z drugimi dekleti. Njegovi tovariši bodo njega dolžili, da je vsemu krov. Da tega ni smelo priti, skuša jo prijeti za roko.

— Pojni, Juta!

— Ne! — zakriči Juta, dobro veš vse, Maks! Tebe ne ljubim! Pobegnila sem, ker ljubim tega moža.

In Juta zleti na Erikove prsi in Erik jo nežno gladi po lašeh.

Modrordeča barva prešine Egerjev obraz; trga ovratnik svojega srušnjiča, ker mu je postajal preozek.

— Torej taka je ta stvar? — piha stari Eger. — Berger, kaj imate vi k temu pripomniti?

— Juta se je zatekla pod moje varstvo. Ljubim jo in mi je najvišja stvar na svetu.

— Verjamem! — zaničljivo pravi poročnik, ki spozna, da je zanj vse končano. Zato mu ni bilo treba več ozirati se na koga.

— Že dolgo vem, mama, da je imel gospod gozdar za tvojim hrbotom zvezzo z Juto. Škoda, da takega človeka ni mogoče poklicati na odgovor. Kaj si vse židal na njegovo poštostnost — to je sedaj zahvala za tvoje zaupanje.

Erik na stežaj odpre vrata, zgrabi poročnika, ki se je pod želenim prijemom zviral in skrival z zombi, ter ga z veliko silo vrže skozi vrata.

— V moji hiši me ne sme nikdo žaliti — moj račun z vami je poravnан.

Nato pa pravi Erik nadgozdarju:

— Tako, gospod nadgozdar, zdaj pa sem vam na razpolago.

— Oče, poslušaj me! — prosi Juta. — Ne dolži Erika nujesno! Jaz sem kriva vsega. — Njen boječi glas postaja vedno trdnejši. Ko govorí dolje: — Erik, ljubim, pokazala sem mu svojo ljubezen in slednji sem ga vendarle izdala — iz slabosti, iz bojazni pred horom življenjem, iz bojazni pred pomanjkanjem in delom! Toda niti ene ure nisem več imela miru. Danes pa danes — oče, ako me siliti — ne morem! Rajši grem v smrt!

— Da, tudi to je boljše kot pa da moram doživeti, kako se te mu možu oklepiti okoli vrata, — pravi oče trdo.

Juta pada na kolena.

— Oče! — zakliče bolestno. — moja ljubezen do Erika je tak velika, saj sama nisem vedela.

— Zdaj misliš, da bi ti kar tako odpustil? Sicer je za poroko vse pripravljeno in slednji vseeno, s kom obhajaš ženitovanje, — pripomni v največji jezi. Z bičem vihti po zraku, da kar živiga. — To bi bilo za vaju oba, — sikne skozi zobe.

Po koljenih se splazi Juta do očeta — videla je, kako bled je postal Erik, kako je hotel skočiti.

— Oče, da jaz zasluzim — za to, kar sem storila Erik! Misliš je nate — hotel je s teboj govoriti — pa jaz sem mu branila in sem ga prosila, naj počaka. — Oče, odpusti mi vendor! Ne uniči mi vsakega upanja na spravo.

Trdo jo zgrabi in jo dvigne.

(Dalje prihodnjič.)

IZ DARWINOVEGA ŽIVLJENJA

Darwinov oče je bil zdravnik kakor njegov star oče, filozof Erasmus Darwin. On sam je hotel postati duhovnik. Pri tem ni cerkev nobenega naravosloca 19. stoletja tako ostro napadala kakor baš nje.

Ko je imel Darwin 22 let in je baš dokončal vsečilski študij v Cambridge, bi ga tedaj močno priljubljena znanost fiziognomike kmalu spravila ob poznejsjo sijajno učenjaško kariero. Kapitan Fitzroy je namreč v jeseni 1831 pripravljal za potovanje okoli sveta s svojo jadrilico "Beagle" in je iskal naravosloca, katerega bi vzel brez plačno s seboj na to pot. Ponudil se mu je tudi Darwin — a Fitzroy bi ga bil kmalu zavrnil, in sicer samo zaradi oblike njegovega nosa. Kapitan je bil namreč prepričan pristaš Lavaterjevih naukov in teh naukov se je cutil upravidelega sklepata, da mož s takšnim nosom, kakršnega je imel mudi znanstvenik, ni sposoben za potovanje okoli sveta. Le s težavo se je določil, da je končno le privolil v to — s to privolitvijo pa je nevede določil vso poznejsjo Darwinovo usodo.

In mlinih letih je Darwin zelo častil glasbo, slikarstvo in poezijo. Pozneje je izgubil smisel za to. Shakespeare se mu je zdel neznotno dolgočasen, da mu je postajalo slabec, če je čital njegove stvari. S tem večjim užitkom jebral romane, celo srednje vrednosti, če le niso imeli žalostnega konca, proti čemer bi morale oblasti po njegovi izjavah nastopati z zakonom. V romanu je moral biti tudi kakšna oseba, ki bi jo bilo mogoče ljubiti. Če je to bila kakšna dražestna ženska, tem bolje.

O svojih sposobnostih je sodil Darwin zelo skromno kakor skoraj vsi resnično veliki možje. O tem je pisal: — "Sem rezen kritik... Moja sposobnost, da bi sledil dolgi in abstraktni misli, je zelo omejena... Spomin imam velik, toda zamagljen... Imam dokajšen del odkritijskega daru in zdravega čutja, kolikor ga morda imeti vsak učenec... Moja zavgoravn ali zdravnik, vendar po mojem mnenju ne v večji meri... Pri tako zmrznih sposobnostih, kakršne imam, je naravnost presenetljivo, da sem mogel vplivati tako znatno na naziranja učenih mož v nekih važnih točkah..."

Po svojem povratku s svetovnega potovanja se je Darwin ustavil za nekaj let v Londonu, kjer se je seznanil z mnogimi odličnimi znanstveniki. O svojem srečanju z velikim kulturnim zgodovinarjem Buckleom je pripravoval pozneje:

"Buckle je silno mnogo govoril, ja sem ga poslušal, ne da bi skoraj spregovoril besedo, česar bi dejansko tudi ne mogel, ker se v svojem govorjenju kar ni ustavil. Ko sem odšel, je menil nekemu prijatelju: Knjige mistra Darwina so mi poročali, da so Nemci o obliki njegove glave pripeljali celo javne diskusije."

"In pri tem je eden izmed govornikov izjavil, 'Vsi genialni učenjenci v svoji avto-biografiji — da so zo vzbokline na moji glavi, ki označujejo spoštovanje, razvite v zadostni meri za del duhovnikov...' "

mnogo boljše nego njegova zgodnost."

Sicer pa Darwin res ni bil dosti zgovoren, rad pa se je šalil iz zgodnosti drugih. V svojih avto-biografijah piše:

"Spominjam se zelo komičnega obeda pri svojem bratu, kjer sta bila prisotna tudi Barbage in Lyell (veliki geolog), ki sta oba rada govorila. Carlyle (veliki esejist) pa ju je spravil v molk s tem, da je med vsemi obedom govoril o prednosti molka. Po obedu se je Barbage z najbolj kisl obrazom zahvalil Carleyeu za njegovo zanimivo predavanje o molku."

Razburjenje v Berlinu. Cesar načrta na Londona pojasnila o pomenu teh izjav z razloženjem meja.

"Nikakih pojasnil, kadar jih zahvale s takim tonom," odgovarja.

Berlin se čudi tem odgovorom in odgovarja z novimi — pretnjami.

Anglia spregleda in od tega časa

pričenja nasprotstvo med Nemčijo

in Britanijo, angleško približevanje

Rusiji in Franciji. — Svetovna vojna se približuje.

SPOMINI ANGLEŠKEGA DRŽAVNIKA

(Nadaljevanje s 3. strani.)

je. Hegemonija v Evropi in osamljenje Anglie je njihov glavni namen." Priselo je kmalu, in sicer z maroškim vprašanjem, ko so Franci v sporazumu z Angleži zasedli leta 1911. Februar. Nemci so poslali bojno ladjo "Panther" v Adir z izgovorom, da hočejo varovati svoje državljane. Angleži odgovarjajo in po Lloyd George-u sporočajo Nemcem: Ako se hoče mir poceniti, da podcenijo britanske interese, kakor da bi Anglia ne imela več besede pri odločanju v svetovni politiki, sporočamo, da takega miru Angleži nočejo.

Razburjenje v Berlinu. Cesarska načrta na Londona pojasnila o pomenu teh izjav z razloženjem meja.

"Razburjenje v Berlinu. Cesarska načrta na Londona pojasnila o pomenu teh izjav z razloženjem meja.

"Razburjenje v Berlinu. Cesarska načrta na Londona pojasnila o pomenu teh izjav z razloženjem meja.

"Razburjenje v Berlinu. Cesarska načrta na Londona pojasnila o pomenu teh izjav z razloženjem meja.

"Razburjenje v Berlinu. Cesarska načrta na Londona pojasnila o pomenu teh izjav z razloženjem meja.

"Razburjenje v Berlinu. Cesarska načrta na Londona pojasnila o pomenu teh izjav z razloženjem meja.

"Razburjenje v Berlinu. Cesarska načrta na Londona pojasnila o pomenu teh izjav z razloženjem meja.

"Razburjenje v Berlinu. Cesarska načrta na Londona pojasnila o pomenu teh izjav z razloženjem meja.

"Razburjenje v Berlinu. Cesarska načrta na Londona pojasnila o pomenu teh izjav z razloženjem meja.

"Razburjenje v Berlinu. Cesarska načrta na Londona pojasnila o pomenu teh izjav z razloženjem meja.</